

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Eliška Kozáková

Název práce: Komentovaný překlad: DAIGLE, Emmanuel. Du trek à l'expé.

Bien préparer son séjour en altitude. Grenoble : Éditions Glénat, 2017.

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	1
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	2
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlady Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	1
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	1
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1
Body celkem	6

Populárně naučná příručka o správné přípravě na vysokohorské túry, kterou si studentka vybrala k bakalářskému překladu, je z překladatelského hlediska středně náročný text. Jeho náročnost je dána zejména odborností použité terminologie, jinak je text z jazykového a stylistického hlediska spíše běžně obtížný.

Překlad: Překlad je vypracován velice pečlivě, zejména je nutné vyzdvihnout profesionální přístup, pokud jde o získávání podkladových informací a převod odborných výrazů. Překlad je proveden s dobrou znalostí tematiky. V překladu nejsou zásadní chyby, překladatelka se vyrovnává inteligentně s obtížnějšími pasážemi a nachází originální a čtivá řešení. Oceňuji také schopnost oddálit se od zdrojového textu, vyhnout se doslovnosti a dosáhnout tak autenticity překladu v cílové jazykové kultuře.

V překladu se vyskytují některé formulační nedokonalosti, které se zdají být dány (zcela přirozeným) nedostatkem překladatelské zkušenosti a během dalšího studia se jistě vytříbí. Občas není dodržena modalita textu a rovněž stylistické vyznění (formulace jsou dosti hovorové).

Všechny připomínky jsou uvedeny v elektronické verzi překladu, včetně některých otázek k zamyšlení a návrhů řešení.

Konkrétně se s autorkou překladu rozcházím v názoru na stylistické řešení hovorovosti původního textu, tedy na použití variant *taky* místo *také*, koncovky *-uju*, spíše než *-uji*, a na variantu zájmen zakončenou na *-hle*, spíše než *-to* (*tento* vs *tenhle*). Domnívám se, že psaný text v češtině vysokou frekvenci hovorovějších variant neunes a že kýžené hovorovosti by bylo možné dosáhnout jinými méně rušivými prostředky. Někdy jsou příliš hovorové i použité lexikální prostředky (viz komentáře v textu). Nicméně oceňuji, že autorka svou volbu řešení zevrubně opodstatňuje v komentáři.

S autorkou se dále neztožňuji, pokud jde o analýzu čtvrtého odstavce na str. 8 (viz i vysvětlení v komentáři na str. 55), přestože oceňuji, že se odstavcem takto hloubkově zabývala a že si za svým překladatelským řešením stojí¹. Komentář v poznámce pod čarou podrobně zmiňuje zejména proto, že se jedná o zajímavou překladatelskou diskuzi týkající se významových nuancí a vyznění textu a lze ji dále rozvést při obhajobě.

Komentář: Komentář je strukturovaný a fundovaný, autorka zmiňuje všechny hlavní charakteristiky zdrojového textu a související úskalí převodu. Provádí přesnou a vyčerpávající analýzu. Zejména je opět nutné ocenit zevrubnou práci s terminologií, což byl hlavní překladatelský problém. Je zřejmé, že autorka má s tématem zkušenost, která se do překladu pozitivně promítá. Ostatní komentáře a vysvětlení vykazují dostatečnou překladatelskou vyspělost a schopnost profesionální reflexe.

Otázky a připomínky ke komentáři:

Str. 45 slovo *výprava*: Proč se autorka domnívám, že tento výraz není pro popis výstupů nad 5 000 m vhodný? Domnívám se naopak, že by bylo možné jej použít. V některých případech bych ho preferovala před výrazem *dobrodružství*, které je v češtině zabarvenější než ve francouzštině (čehož si je ovšem vědoma i sama autorka, jak vyplývá z komentáře).

Str. 45. *vysoké hory / velehory*: Řešení *vysoké hory* mi nezní nejlépe, zde bych zřejmě volila *velehory*. Zdá se mi, že v tomto případě jsou *vysoké hory* v podstatě kontextovým synonymem *velehor*. Pokud by autorka chtěla ponechat stejnou míru obecnosti jako francouzský originál, proč nevolit pouze *hory* (*Jak se správně připravit do hor*)? *En altitude* ve francouzštině může označovat i „nižší“ hory. Výraz *vysoké velehory* považujeme za tautologii.

Str. 47 *athlète*: Zde je komentář příliš opatrný. Francouzský výraz *athlète* označuje *sportovce* obecně, jak je zřejmé z jakéhokoli francouzského výkladového slovníku.

Str. 61 převod expresivních výrazů: Domnívám se, že autorka občas nevystihuje přesně míru hovorovosti. Řešení *namakaný chlápek* je jistě pěkné, ale považujeme ho za příliš uvolněné. Možná by bylo vhodnější a úspornější *svalovec*. Naopak *carrément* (*dangereux*) má ve francouzštině hovorovější vyznění než formálnější řešení *krajně* (*nebezpečný*).

Celkově je překlad vhodný pro případnou publikaci po standardní redakční úpravě a případné konzultaci s expertem na danou problematiku. Vedle odborné správnosti dokázala překladatelka zachovat i živý styl textu, jeho komunikační funkci a zejména čtivost a jazykovou autentičnost.

Navrhuji hodnocení známkou *výborně*.

V Praze dne: 9.6.2019

Oponent práce: Mgr. Jana Ďoubalová

¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

¹ Posunutím první věty originálu na druhé místo v překladu se oslabuje textová koheze a koherence, tedy významové napojení na předchozí odstavec, kde se hovoří o dobrém fyzickém a duševním rozpoložení při výpravě. Tím se vytváří i logická návaznost mezi první a druhou větou tohoto odstavce, kdy první věta navazuje na předchozí odstavec (hovoří o duševní a fyzické pohodě), druhá věta má již užší zaměření pouze na fyzickou kondici, což je hlavní cíl autora. Dále v překladu dochází k nové interpretaci originálu, kdy autor tvrdí, že zlepšování fyzické kondice je dobré pro všechny a pro všechny je také dobré zlepšovat zejména aerobní kapacitu. Dále pak toto tvrzení upřesňuje v poslední větě originálu, kdy už hovoří konkrétně o těch, kteří se chystají na expedici. Překladatelka tvrzení o zlepšování aerobní kapacity zužuje pouze na ty, kteří se chystají na vysokohorskou výpravu. Mění se tak vyznění celého odstavce.